

Seus territorials

Alt Pirineu i Aran
Tel. 973 65 18 24
icd.altpirineu@gencat.cat

Barcelona
Tel. 93 495 16 00
Tel. 93 317 92 91
icd.barcelona@gencat.cat

Catalunya Central
Tel. 93 693 98 83
icd.catalunyacentral@gencat.cat

Girona
Tel. 972 41 29 90
icd.girona@gencat.cat

Lleida
Tel. 973 70 36 00
icd.lleida@gencat.cat

Tarragona
Tel. 977 24 13 04
icd.tarragona@gencat.cat

Terres de l'Ebre
Tel. 977 44 47 58
icd.terresebre@gencat.cat

Temps i organització de la vida quotidiana

La conciliació: entre què i qui?

Les mesures destinades a fer compatibles el treball remunerat i el treball domèstic i de cura suposen un pas endavant molt important per a la millora de la qualitat de vida de totes les persones, perquè promouen una organització horària que permet disposar de més temps propi, tant per a les dones com per als homes.

Són exemples d'aquestes polítiques de conciliació la **Llei 8/2006, de 5 de juliol, de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral del personal al servei de les administracions públiques de Catalunya** i la **Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes** i el **Pla Concilia**, adreçat als funcionaris i funcionàries de l'Estat, de 2005.

Aquelles empreses que han aplicat **plans de conciliació**, i encara més les que incorporen **plans d'igualtat**, han comprovat que una millora en la qualitat de vida de les persones té molts beneficis en el clima laboral, i que augmenten així les possibilitats d'incrementar la seva competitivitat.

"Més que de conciliació es parla cada cop més de recerca d'una vida equilibrada entre espais i temps com a valor en alça entre homes i dones". Guia 10 perquè per la igualtat, Departament Treball

Fer més harmònica la vida personal i laboral vol dir garantir que totes les persones puguin atendre a les necessitats i responsabilitats personals sense que entrin en contradicció amb la seva vida i trajectòria laboral. Per això els treballs s'han de repartir de manera més equitativa entre dones i homes i s'ha de concordar l'organització dels horaris laborals, escolars, comercials, administratius, socials. Es tracta d'una transformació social i cultural que avança a mesura que es van superant les resistències socials i personals als canvis.

Cap a nou acord social

Perquè aquest canvi sigui possible, cal revalorar el treball de cura i establir un nou acord social que parteixi d'assumir la responsabilitat de tenir cura d'altres persones de manera compartida entre dones i homes. I això significa un canvi de mentalitat profund, que superi definitivament els estereotips i rols que atribueixen la cura de manera exclusiva a les dones. Perquè tot i les transformacions dels models familiars que s'estan produint i la participació creixent dels homes en les tasques domèstiques, encara són les dones les que, en un nombre molt elevat, se'n fan càrrec.

Redefinint les relacions entre dones i homes

"Les estratègies per assegurar la cura de les persones en situació de dependència resulten quasi sempre un sobre esforç o una renúncia laboral de les dones. Tanmateix, sembla emergir un nou perfil de pare jove que busca temps per estar amb els seus fills o filles i compartir la cura de la llar". Cristina Brullet

Un dels reptes més importants de la societat actual és, doncs, aconseguir que dones i homes comparteixin de manera efectiva les tasques domèstiques i familiars.

Per això durant la infantesa s'han de proposar models i espais de cooperació mitjançant els quals nenes i nens construeixen de manera equilibrada la seva consciència amb relació a la cura. És un fet que, al llarg de tot el cicle vital, mentre les dones van assumint responsabilitats amb relació al treball domèstic, els homes no alteren els seus hàbits de la mateixa manera. Entre la població més jove, per exemple, s'observa que les nenes i les noies assumeixen de manera més significativa les responsabilitats en les tasques domèstiques i familiars que els nens i els nois.

Nivell d'implicació de nois i noies en tasques domèstiques (hores i minuts diaris)		
Grups d'edat	Noies	Nois
De 10 a 14 anys	0:50	1:07
De 15 a 19 anys	1:22	0:41
De 20 a 24 anys	2:02	0:41

Font: elaboració pròpia a partir de la informació de l'escat, INE, *Enquesta de l'ús del Temps, 2002-2003*

Una nova cultura laboral

Tot i que no és fàcil desterrar costums i hàbits arrelats en relació al treball de mercat, s'està demostrant que l'organització tradicional del temps del treball de mercat acumula més perjudicis socials i econòmics que no pas beneficis.

Impulsar la creació d'una nova cultura laboral és, també, un requisit bàsic per fer front als nous requeriments de la vida quotidiana. La manera d'entendre el treball de mercat ha de canviar amb la introducció de noves formes de valorar el rendiment laboral i mesurar la productivitat de les persones.

Els plans d'igualtat

En aquests moments, ja són moltes les empreses que estan implementant plans d'igualtat per integrar la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en la gestió dels recursos humans, a més de promoure un canvi en les actituds, comportaments, estereotips de gènere i estructures organitzatives que dificulten l'accés, la presència i la permanència de les dones en el mercat de treball i invisibilitzen o desaproveiten elements claus de competitivitat. En aquest sentit, la consolidació de plans d'igualtat contribueix a l'impuls d'una nova cultura del desenvolupament econòmic que contempla el potencial de totes les persones treballadores en igualtat d'oportunitats. Aquesta és una qüestió de justícia social i també una estratègia empresarial i, per tant, qui hi surt guanyant, és la societat en tot el seu conjunt.

Evolució de la introducció d'agents i plans per a la igualtat (2005 – 2009)						
	2005	2006	2007	2008	2009	TOTAL
Agents d'igualtat	4	7	20	26	29	86
Plans per a la igualtat	11	22	54	83	120	290
Total	15	29	74	109	149	376

Font: Departament de Treball

L'ús del temps, a l'agenda política

El temps, eina clau de transformació social

La transformació social protagonitzada per les dones ha tret a la llum la necessitat de reorganitzar la vida a partir d'uns altres paràmetres temporals, no regits només per la jornada laboral. Aquest serà l'inici de les **polítiques públiques del temps**, que, des de diferents institucions i entitats, han anat impulsant actuacions específiques per harmonitzar els temps, com les **mesures de conciliació**, els **bancs, oficines i laboratoris del temps**, la **flexibilització horària** i les **guies de bones pràctiques per a les empreses**, entre d'altres.

Per tal de sincronitzar totes les iniciatives en una mateixa direcció i abordar integralment el fenomen de manera més eficaç, la Generalitat de Catalunya ha engegat un seguit d'actuacions com ara els **plans de polítiques de dones**, impulsats per l'Institut Català de les Dones, el **Pla estratègic sobre els usos i la gestió dels temps a la vida quotidiana (2008-2018)**, coordinat per la Secretaria de Polítiques Familiars i Drets de Ciutadania i el **Programa de promoció de noves formes d'organització del temps de treball que permetin la conciliació de la vida personal i laboral**, de la Direcció General d'Igualtat d'Oportunitats del Departament de Treball.

Una nova organització del temps per a una nova ciutadania: Pla de polítiques de dones (2008-2011)

El **Pla de polítiques de dones** és el document que recull totes les actuacions i mesures destinades a transformar la societat de manera que no es perpetuin les desigualtats i desavantatges entre la situació de les dones i els homes en molts àmbits. Amb aquesta finalitat incorpora la transversalitat de la perspectiva de gènere* i de les dones** en tots els objectius que es planteja.

* Incorporar la perspectiva de gènere significa tenir en compte les realitats, oportunitats, necessitats i expectatives dels dos sexes a l'hora de planificar i desenvolupar projectes i polítiques.

** Incorporar la perspectiva de les dones significa planificar, executar i avaluar els projectes i les polítiques tenint en compte la diversitat femenina i donant valor a les aportacions de les dones a tots els àmbits de la societat.

El Pla de polítiques de dones 2008-2011 s'estructura en sis eixos:

- Transversalització
- Canvis culturals que transformin estructures i model patriarcals
- Participació
- Reorganització dels treballs i noves polítiques del temps
- Qualitat de vida i cohesió social
- Intervenció integral contra la violència masclista

www.gencat.cat/icdona/

Una actuació integral per harmonitzar la vida laboral, personal i familiar: Pla estratègic sobre els usos i la gestió dels temps a la vida quotidiana (2008-2018)

Estratègia, aprovada pel Govern de la Generalitat, d'impuls de polítiques transversals i integrals adreçades a afavorir la revalorització dels temps i espais personals, familiars i socials; millorar la quantitat i la qualitat dels temps, així com provocar un canvi en la concepció dels temps i dels espais que condueixi a un ús del temps més lliure i possibilitador de benestar dels ciutadans i les ciutadanes de Catalunya.

El Pla s'estructura en 4 eixos, 13 línies estratègiques i 35 objectius. Els eixos són:

1. Més temps disponible: una organització territorial i social que afavoreixi una millor gestió dels temps de la vida quotidiana.
2. Un nou equilibri en la distribució i el valor dels temps assignats al treball de mercat i al treball familiar i domèstic.
3. Més suport per viure amb qualitat els cicles vitals i les situacions familiars que requereixen més temps.
4. Temps amb valor social afegit: més oportunitats per aprendre i educar i per participar a la vida col·lectiva.

www.gencat.cat/benestar/pdf/pla_es.pdf

Noves formes d'organització del temps del treball de mercat que permetin la conciliació de la vida personal i laboral

Un dels objectius estratègics de les polítiques del Govern de la Generalitat és avançar cap a un canvi de model econòmic que incorpori la igualtat d'oportunitats en la gestió de les empreses i que, en equilibri amb els interessos i necessitats d'aquestes, tingui en compte el temps de vida de les persones i faciliti la conciliació de la vida personal i laboral dels treballadors i treballadores.

Accions adreçades a les empreses:

- Promoció d'organitzacions del temps de treball que facilitin l'equilibri entre la vida personal i laboral.

Impuls de diversos projectes, proves pilot i xarxes d'empreses amb l'objectiu de posar en marxa noves organitzacions del temps de treball per tal de millorar la qualitat de vida de les treballadores i treballadors i la competitivitat de les empreses.

- Recull d'experiències en organització del temps de treball a les empreses de Catalunya.

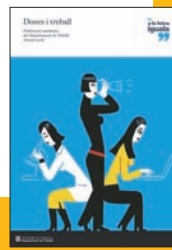

Eina que ofereix a les empreses catalanes una visió general de la dinàmica de la conciliació de la vida laboral i personal. També un recull d'experiències concretes que ajuden a crear i implementar canvis en l'organització i la gestió del temps de treball.

- Fòrum Català de persones expertes per a un repartiment igualitari del temps de treball.

Espai de participació, debat i reflexió per part de persones expertes i agents socials i econòmics en el qual es recull informació sobre mesures, actuacions i pràctiques d'organització del temps de treball per facilitar la comptabilització de la vida laboral i personal de les persones treballadores.

<http://www20.gencat.cat/portal/site/treball>

Les dificultats per harmonitzar el temps que dediquem a l'àmbit laboral, personal, social i familiar, han convertit la gestió del temps en una de les qüestions prioritàries per al benestar de les persones. Per què ens falta temps? Com es pot fer compatible la jornada laboral amb les necessitats de cura i atenció de les persones? Qui se n'ha d'ocupar?

Els rols tradicionals de gènere, que assignaven les tasques de reproducció i sosteniment de la vida exclusivament a les dones, ja no tenen vigència i és necessària una reorganització del temps, tant per a les dones com per als homes, per poder garantir el benestar de totes les persones.

L'objectiu d'aquesta exposició és explicar de què parlem quan ens referim als usos del temps, tot mostrant els diferents aspectes que hi tenen relació, i posar de relleu la necessitat de trobar un equilibri entre les diferents activitats de la vida quotidiana.

